

ÅRSRAPPORT 2005

STATENS
BYGNINGSTEKNISKE
ETAT

*Byggeregler, bygningsteknikk,
produktokumentasjon
og godkjenning av foretak*

**STATENS
BYGNINGSTEKNISKE
ETAT**

Pb 8742 Youngstorget 0028 Oslo

Møllergt. 16

Telefon 22 47 56 00

Telefaks 22 47 56 11

Epost be@be.no

Internett www.be.no

Innhold

Innledning	2
Strategi og satsningsområder for 2005	3
Mål og resultatkrav for 2005	3
Resultatmål 1: Boligmarked og byggeprosess	3
Resultatmål 2: Sikkerhet, helse og miljø	6
Resultatmål 3: Universell utforming	8
Andre oppgaver	9
Noen tørre tall	11

ÅRSRAPPORT 2005

STATENS BYGNINGSTEKNISKE ETAT
Møllergt 16 • Postboks 8742 Youngstorget
0028 Oslo

Telefon 22 47 56 00 • Telefaks 22 47 56 11
epost: be@be.no • internett: www.be.no

Foto: Bjørn R. Fyen

Layout: Statens bygningstekniske etat
Trykk: Melsom Grafiske, Sarpsborg

Innledning

I 2005 ble århundrets byggverk i Norge kåret. Riktignok var det ikke et bygg som er underlagt plan og bygningslovens regler om ansvarsrett og byggesaksbehandling eller de tekniske forskrifter, men aktørene er de samme som for andre byggverk og det bygges etter de samme prinsipper.

Byggverket hører med til vår moderne tid og viser at vi er stand til å bygge monumentalt, estetisk givende, og ikke minst med langsiktig kvalitet også i dag. Et slikt byggverk er utsatt for ekstreme vær og klimapåvirkninger. Her ligger andre store utfordringer, nemlig å kjenne til de krefter som vil påvirke våre bygg i framtida og tilpasse vårt byggeri til det som vil komme. I dette ligger et klart behov for forskning og utvikling, krav om å utvikle ny kunnskap for å vite hva som kan skje og å skape et samarbeid slik at kunnskapen kommer til anvendelse. Vi har sett store naturskader som følge av ekstremnedbør på steder der slike ulykker ikke har vært ansett mulig. Det er ikke usannsynlig at de krefter skapt av klimaendringer er av en slik karakter at vi ikke kan bruke statistisk grunnlag, men må tenke i helt nye baner.

Vårt lille bidrag til å begrense klimaendringer ligger i å stille miljøkrav til byggverkene. Redusert bruk av energi, og med det utslipp av CO₂ og NO_{xx} har vært et høyt prioritert og krevende arbeid som vil gi oss nye forskrifter i 2006.

Det er et mål at Norge skal være verdens beste land å bo i. Målet gjelder alle og derfor har universell utforming for alle vært et satsningsområde foreløpig som et stort informasjons- og motiveringsprogram i nært samarbeid med Husbanken, men etterhvert en forberedelse for nye krav og forventninger fra samfunnet.

Bygningslovutvalget ga sin endelige rapport i 2005. Den gir gode føringer om forenkling, strukturering og modernisering av loven og en god påpeking av problemområder. Alt tyder på at utvalget mener det er riktig å videreføre prinsippene i de systemene vi har i dag med ansvar, godkjenning, tilsyn og saksbehandling i byggesakssystemet. Det foreslås tiltak og det er klare behov for forbedringer. Kontroll og tilsyn ønskes skjerpet og det er et behov for bedre problemløsningsmekanismer. Dette er forbedringsområder som også har vært klart prioritert gjennom året hos oss, både gjennom oppfølging av sentralt godkjente foretak og ved tilrettelegging og bistand til kommunene for å intensivere og forbedre sitt tilsyn.

Forskningsrapporten om evaluering av byggesaksreformen trekker i samme retning som Bygningslovutvalget. Vi må kunne konkludere med at vi gjennom rapportene får tillit for vårt arbeid og at det viser resultater. Det er verdt å gjenta at vi har et system som mange andre land misunner oss.

En meget viktig del av tilrettelegging for en effektiv saksbehandling er utviklingen av ByggSøk. ByggSøk-plan som en viktig milepæl ble offisielt åpnet i 2005, og en god koordinering mellom plan og byggesak gjennom ByggSøk er en utvikling som ønskes av alle. Erfaringen med ByggSøk-bygning er god, og både bruk, kommunens mulighet til å motta søknader og den teknologiske utvikling er i henhold til målene som er satt.

BE har stadig fått tildelt nye oppgaver og etaten har vokst. Det har utløst et behov for nye administrative strukturer. Etter en intern prosess besluttet vi å synliggjøre funksjonene utad og oppnå en bedre internt ledelsessystem. Byggesaksavdelingen deles i en del for elektronisk byggesaksbehandling, en avdeling for sentral godkjenning og det resterende arbeidsområdet innen byggesak med juridiske tjenester i den tredje. Avdelingsstrukturen iverksettes i 2006.

Byggesakssystemet er basert på tillit mellom aktørene og myndighetene. Har så byggenæringen vist seg tilliten verdig? De er i hvertfall på god vei. Det arbeides strukturert med å fremme kredibilitet, seriøsitet og ikke minst innovasjon og samspill i næringen. Vi ser at næringen i alle europeiske land arbeider med det samme. Men rett skal være rett, Norge ligger i alle fall ikke etter. Det nære samarbeidet mellom næring og myndigheter hvor vi deltar aktivt gir gode resultater. Målene om en effektiv næring er de samme. Byggekostnadene vil ikke gå ned før næringen begynner å tjene penger. Vi er på god vei.

Direktør

Strategi og satsningsområder for 2005

Departementets overordnede prioriteringer av viktige arbeidsoppgaver innenfor bygningspolitikken i 2005 var:

- å følge opp det femårige samarbeidsprogrammet mellom Kommunal- og regionaldepartementet og byggenæringen om byggekostnader og effektivitet i byggebransjen
- å følge opp St.meld. nr. 23 (2003-2004) Om boligpolitikken, og den reviderte miljøhandlingsplanen for bolig- og byggesektoren for bl.a. å øke antallet miljøvennlige og universelt utformede boliger og bygninger
- å drive, videreutvikle og implementere ByggSøk, systemet for elektronisk behandling av plan- og byggesaker, og sti-

mulere til økt bruk i kommunene

- å følge opp tilrådingene fra Bygningslovutvalget
- å arbeide videre med regelverk og veiledning om utbyggingsavtaler
- å medvirke til utvikling og effektiv implementering av internasjonalt regelverk, bl.a. EU-direktivet om energibruk i bygninger

Til grunn for rapportering under enkeltpostene for mål og resultatkrav er det utarbeidet egne årsrapporter for ByggSøk, Sentral godkjenning og for programmet Universell Utforming.

Mål og resultatkrav for 2005

Overordnet resultatmål 1: Et godt fungerende boligmarked og en effektiv byggeprosess.

Generelt

Målet om en effektiv byggesaksbehandling innebærer at saksbehandlingen skal gå fort og at kommuner og næring skal bruke minst mulig tid på en byggesak. Det er knyttet tidsfrister til behandling av byggesaker. Våre målinger viser at fristene i hovedsak overholdes og at overskridelser av tidsfrist skjer oftest ved behandling av enkle tiltak og meldinger.

Ved siden av nær kontakt med kommuner og byggenæringen utføres hvert år en brukerundersøkelse i næring og i kommuner. Brukerundersøkelsen gir informasjon som er et viktig bidrag til departementets lovarbeid ve siden av å være et konstruktivt korrektiv til vårt eget arbeide. Brukerundersøkelsen er utgitt som en egen rapport.

Forskriftsarbeidet

Teknisk forskrift

Arbeidet med revisjon av deler av teknisk forskrift pågikk i 2005. Dette gjelder områdene energi, universell utforming, utvendige VA-anlegg og sikkerhetskontrollører for heis (krav til utdanning). Endringene innenfor sikkerhetskontrollører for heis ble sendt på høring med høringsfrist 1. des., og med ikrafttreden 1. januar 2006. De andre revisjonene sendes på høring i første halvdel av 2006 med planlagt ikrafttreden i 2007

Veiledning og informasjon

I forbindelse med revisjon av deler av teknisk forskrift skal veiledningen til teknisk forskrift, REN, gjennomgås og revideres/rettes opp/klargjøres. Arbeidet ble påbegynt i 2005, sluttføres samtidig med ferdigstilling av revidert forskrift i 2006.

ByggSøk

Aktivitetsnivået i 2005 har vært høyt, det er andre året med drift av ByggSøk-bygning og første året med drift av ByggSøk-plan. Mange kommuner har valgt å tilby elektronisk byggesak i løpet av året. Ved inngangen av året var det 5 kommuner med tilbud om elektronisk mottak av byggesaker, mens det ved utgangen av året var 26 kommuner med elektronisk mottak og 29 som testet mottak. Når det gjelder ByggSøk-plan var det ingen kommuner

som tok i mot planer elektronisk, men et par kommuner hadde satt i gang pilotprosjekter for å teste ut denne tjenesten. Erfaring så langt viser at de kommunene som er kommet lengst med innføring av ByggSøk-bygning og elektronisk byggesaksbehandling, oppnår kvalitativt bedre tjenester.

Alle kommunene som har åpnet for elektronisk mottak, melder at det er forholdsvis lite press fra BA-næringen. De kommunene som har satt i gang informasjons- og opplæringstiltak opplever at dette fører til større interesse for å levere søknader elektronisk. De fleste kommunene som har åpnet for mottak av elektroniske byggesøknader via ByggSøk har primært rettet tjenesten mot de profesjonelle søkerne i byggenæringen. I mange kommuner utgjør imidlertid meldingssaker, som f. eks. mindre fasadeendringer på bolighus, en betydelig del av saksmengden. I gjennomsnitt er ca 40% av saksmengden meldinger fra private. Skedsmo kommune har gode erfaringer med å legge til rette for å hjelpe publikum, f. eks. via servicetorget, med å sende søknader via ByggSøk. Det viser seg å være arbeidsbesparende for kommunen fordi kvaliteten på søknaden i mange tilfeller blir bedre og saksbehandlingen dermed også raskere. Alle søkere kan bruke ByggSøk til utforming av byggesøknad uavhengig av om kommunen tilbyr elektronisk mottak. Selv om søknaden må skrives ut på papir får søker nytte av hjelp og veiledning som gis i systemet.

I tillegg til fokus på innføring og forbedring av systemene har det vært stort fokus på arbeidet med standardisering for å øke mulighetene for deling og gjenbruk av data (interoperabilitet). Undersøkelser i byggenæringen viser at så mye som 25-30% av byggekostnadene skyldes oppsplitting av prosesser og dårlig

kommunikasjon. Samme informasjon blir i gjennomsnitt gjenskapt minst 7 ganger i byggeprosessen. Dette er både unødvendig arbeid og kilder til feil. Dette illustrerer at byggenæringen har en omfattende informasjonsutveksling hvor offentlige myndigheter er avgivere eller mottakere. Dette fører til at de informasjonssystemene som det offentlige utvikler, får betydning for verdiskapningen i byggevirksomheten. Effektivisering av forretningsdriften i byggesektoren henger dermed sammen med effektive systemer for offentlig forvaltning som kan kommunisere gjennom omforente standarder og begrepsapparat. For å sikre at ByggSøk systemene støtter opp om det arbeidet som BA næringen gjør for å redusere byggekostnader har BE bidratt til arbeidet med å utvikle åpne internasjonale standarder for datautveksling innen

sektoren (IFC standarden). Hensikten er å sikre en kostnadseffektiv datautveksling mellom alle involverte parter.

Mål for 2005

Følgende mål for 2005 ble satt i St.prp.nr. 1 (Statsbudsjettet) for kommunal- og regionaldepartementet: *"målsetjinga for året er at 20 pst. av byggjesakene skal gå gjennom ByggSøk, at 50 kommunar skal kunne ta imot elektronisk byggesøknad, og at dei 10 største kommunane skal kunne ta i mot plansaker elektronisk"*.

Målet om 50 kommuner med elektronisk mottak ble nesten nådd ved at det var totalt 55 kommuner i løpet av 2005 koblet seg til ByggSøk-bygning. 29 av disse tester mottak noe som betyr at de i prinsippet kan motta elektroniske søknader. Når det gjelder målet om at 20% av byggesakene skal gå gjennom ByggSøk utgjør dette ca 22.000 søknader (beregninger i rapport: "Forventet bruk av elektroniske byggesøknader"). Dette målet er ikke nådd fordi BA-næringen og kommunene trenger lengre tid på å endre arbeidsprosesser enn forventet. Erfaring viser at de kommunene som har satt i gang informasjons- og opplæringstiltak opplever at dette fører til større interesse for å bruke ByggSøk. BE fikk på revidert nasjonalbudsjett en tilleggsbevilgning som i hovedsak har blitt benyttet til informasjonstiltak rettet mot kommunene og søkere. Resultatet av disse tiltakene vil først bli synlige i løpet av 2006.

Når det gjelder ByggSøk-plan er det satt i gang aktiviteter for å teste systemet. Det er ingen kommuner som har åpnet for mottak av planer via ByggSøk-plan ennå. Det er ulike årsaker til dette. En faktor av teknisk art er at ingen kommuner har planmodul i sak-/arkivsystemene som kan importere planer direkte. BE samarbeider med KS for å få leverandørene av de kommunale sak/arkiv systemene til å prioritere denne utviklingen høyere. En annen faktor er at ByggSøk-plan versjon 1 er et første forsøk på å standardisere en elektronisk planprosess. Det er først ved lanseringen av denne versjonen at det har blitt mulig å få en bred diskusjon om hvordan den fremtidige planprosessen skal være. Det arbeides derfor med å utvikle en versjon 2 av systemet som vil ha en bredere forankring i planmiljøet, og at det med dette vil bli et større engasjement i å ta ByggSøk-plan i bruk. Et resultat av ByggSøk-plan vil være en standardisert planprosess der data kan utveksles med alle aktører på de samme åpne internasjonale standarder som næringen benytter, og med dette en større integrasjon av alle planens dokumenter (kart, bestemmelser, beskrivelse m.m.) ByggSøk-plan vil også bidra til en åpnere og mer inkluderende planprosess for kommunens innbyggere, og gi en mer effektiv kommunikasjon mellom involverte myndigheter.

Statistikk

Det gjennomføres målinger på bruk og innføring av ByggSøk-

systemene. Statistikken viser at det har vært en jevn økning i antall kommuner som tilbyr mottak, brukere av systemene og antall integrasjoner. Januar 2005 var det 5 kommuner som tilbød elektronisk mottak av byggesaker og ca 4000 brukere av systemet, mens i januar 2006 var det 26 kommuner med mottak og over 8000 brukere. ByggSøk-plan var ikke satt i drift og det finnes derfor ikke måltall for 2005.

	Januar 05	Januar 06
Antall kommuner som tar i mot elektroniske søknader	5	26
Antall kommuner som tester mottak		29
Antall brukere av ByggSøk-bygning	4000	8300*
Antall signaturer	490	1070*
Antall brukere av ByggSøk-plan		430*
Antall kommuner med hjemmeside på ByggSøk-informasjon		43
Antall byggesøknader sendt elektronisk	100	Ca. 800**
Antall byggesøknader skrevet ut på papir		Ca. 3500**
Antall kommuner med integrasjoner mellom ByggSøk-bygning og kartsystemer	0	20***
Antall integrasjoner med kundeoppfølgingsystemer	0	1
<i>Tall fra januar 06</i>		
<small>*Det er knyttet noe usikkerhet til disse tallene da testbruk i deler av 2005 foregikk på driftsserveren.</small>		
<small>** Disse tallene bekreftes av brukerundersøkelsen høsten 2005.</small>		
<small>*** Kommunene i Det Digitale Trøndelag, Follo og Nedre Romerike, flere kommuner tester løsningene.</small>		

Standardisering/harmonisering

Produkter til byggverk

Ved årsskiftet var ca 300 harmoniserte standarder tilgjengelige for medlemmene i den europeiske standardiseringsorganisasjonen CEN. Det foreligger 29 Europeisk tekniske godkjenninger med retningslinjer og det er utstedt ca 70 Europeisk tekniske godkjenninger uten retningslinjer.

Det har blitt lagt vekt på informasjon om kravene til dokumentasjon av byggevarer gjennom foredrag og skriv til produsenter. Temaveiledning om dokumentasjon av byggevarers egenskaper var planlagt utgitt i 2005. Dette ble ikke nådd. Arbeidet fullføres i 2006.

Internasjonalt, standardisering/harmonisering

Etaten skal medvirke til at norske interesser blir ivaretatt i det europeiske og internasjonale myndighetsarbeidet med å samordne tekniske krav i bygge- og anleggssektoren. Vår organisering av EFTA/EØS-arbeidet er tilrettelagt på en slik måte at det ivaretar norske interesser på byggområdet i henhold til regjeringens EU/EØS-strategi. En del av dette er en arbeidsform som inkluderer bransjens organisasjoner.

Som i tidligere år har vi deltatt i EU-kommisjonens administrative komiteer for EF- og EØF-direktivene om byggevarer, produkter i kontakt med drikkevann, energibruk og om heisanlegg. Vi har et godt samarbeid med våre nasjonale kollegaer, DSB, Husbanken, Helsetilsynet, Mattilsynet, SFT, NVE/Enova og Arbeidstilsynet foruten de relevante bransjeorganisasjonene i bygge- og anleggsnæringen. Dette samarbeidet resulterer i omforente norske holdninger til EØS-reglene for presentasjon i europeiske fora.

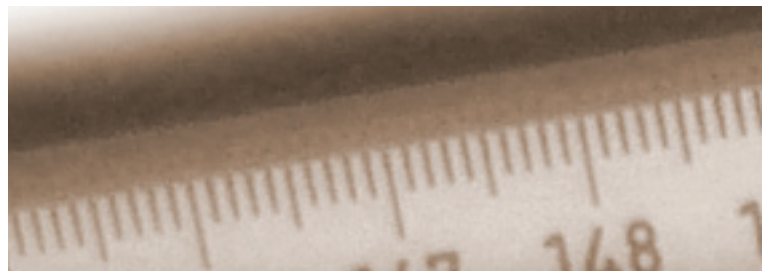
Vi har en ledende rolle ved å ha viseformann i den europeiske bygningskontrollkommisjonen, Consortium of European Building Control. Gjennom aktiv deltagelse og som pådriver tidvis leder i European Construction Network har vi et nært samarbeid med alle europeiske myndigheter og de europeiske byggenæringskommisjonene.

Nordisk samråd er fulgt opp, særlig på området brannteknikk og energispørsmål med koordinering gjennom forberedelse til europeiske møter i EU-kommisjonens myndighetsgruppe på dette området.

Vi har også deltatt aktivt i de mest relevante nasjonale, europeiske og internasjonale standardiseringskomitéene. Den europeiske standardiseringen er fremdeles et svært viktig forum der vi i samarbeid med Standard Norge har brakt fram norske synspunkter på de tekniske bestemmelsene. Det er særlig på viktige områder som brann- og konstruksjonssikkerhet og miljø- og energiforhold der vi er aktive i de tekniske komitéene.

Vi har videre deltatt i den europeiske gruppen for utpekte tekniske kontrollorganer som organiserer sertifiserings- og inspeksjonsorganer og prøvelaboratorier for å befordre gjensidig aksept av tester og kontroller mellom EØS-landene. Denne gruppen med undergrupper på spesielle produktområder legger de fleste premissene for samarbeidet mellom de tekniske kontrollorganene i EØS-landene.

BE var sammen med departementet vertskap for nordiske bygningsmyndigheters møte i 2005.

Kontroll- og tilsyn

En begrenset, men viktig del av virksomheten vår gjelder tilsyn med fornøyelsesinnretninger og byggevaremarkedet samt kontroll av virksomheten til utpekte tekniske kontrollorganene.

Byggevarer

Vi har i 2005 reagert overfor ca 10 produsenter av produkter til byggverk, med bakgrunn i den pålagte markedskontrollen. Det har blitt lagt vekt på informasjon om dokumentasjon av byggevarer til produsenter, importører og innkjøpere i 2005 gjennom foredrag og opprettelsen av en informasjonsgruppe bestående av tekniske kontrollorgan, standardiseringen og BE.

Det har blitt lagt vekt på informasjon om kravene til dokumentasjon av byggevarer gjennom foredrag og skriv til produsenter.

Tekniske kontrollorganer

Det er til nå pekt ut 4 tekniske kontrollorganer (TKO) etter Heisdirektivet og 7 etter Byggevederdirektivet. BE følger opp TKO under Byggevederdirektivet. Det innebærer bl.a å være klageinstans for vedtak fattet av TKO. Det kom ikke inn noen klager i 2005. Alle TKO utgir årsrapporter, aktiviteten varierer sterkt mellom organene.

Tilsyn med fornøyelsesinnretninger

Etatens tilsyn med fornøyelsesinnretninger går problemfritt, vi har meget god kontakt med Det norskeveritas, Park- og Tivolitilsynet (PTT) som utfører kontrollen for oss og følger opp ulykker og hendelser. Skadefrekvens og alvorlighetsgrad ved skader er lave. Park- og tivolitilsynet utgir egen årsmelding

Heis

Periodisk sikkerhetskontroll med heis er kommunenes oppgave, men utføres i praksis av stiftelsen Norsk Heiskontroll utenom Oslo som selv løser oppgaven. Kontrollrådet for heis bistår Statens bygningstekniske etat i saker som gjelder forståelse og lik praktisering av regelverket inkludert godkjenning av sikkerhetskontrollører. Norsk heiskontroll har oppgaven med å holde oversikten over ulykker og hendelser. Skadebildet og utviklingen er tilfredsstillende. Kontrollrådet for heis og Norsk heiskontroll utgir egne årsmeldinger.

Den sentrale godkjenningsordningen

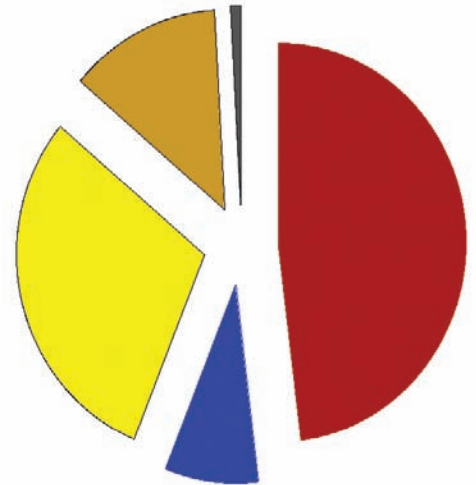
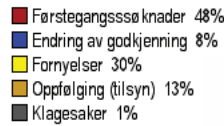
Ved årsskiftet har 13.029 foretak sentral godkjenning. Det ble i 2005 behandlet 4.104 saker. 1247 nye godkjenninger ble gitt. Vi innvilget godkjenning for 88 % av de førstegangssøkende. Det medførte en netto vekst i antall godkjente foretak på ca. 1000. Et drøyt par hundre foretak går ut av ordningen hvert år. Det fleste fordi de ikke betaler årsgebyret.

De 4.104 sakene fordelte seg slik:

Målsettingen om å følge opp 14 % av de godkjente foretakene er nådd. I dette inngår også oppfølging av foretak ved fornyelse og der det innhentes ytterligere informasjon ved førstegangssaker. 4 % av oppfølgingssakene førte til at vi trakk tilbake sentral godkjenning. 12 % av førstegangssøkerne fikk avslag.

De få, men likevel viktige, klagen gjelder i stor grad vedtak der det har vært gjort endringer i godkjenning, eller tilbaketrekking, etter oppfølging. Meget få vedtak er omgjort av klagenemnda. Oppfølgingssakene er tidvis meget ressurskrevende. Saksbehandlingstiden er fremdeles godt innefor målsettingen. For førstegangssakene er saksbehandlingstiden under en uke.

Brukerundersøkelse som ble gjennomført høsten 2005 viser at den sentrale godkjenningsordningen fortsatt har et meget godt renommé blant foretakene og blant kommunenes saksbehandlere.

Det kan ikke påvises noen klar negativ effekt av den forenkling av praksis som ble gjennomført i 2003. Undersøkelsen viser at klarere oppfølging av foretakene er ønskelig både fra foretakenes og fra kommunenes side.

Den sentrale godkjenningsordningen er hemmet av at nesten halvdel av kommunene ikke fører tilsyn og derfor heller ikke rapporterer om foretak som svikter sin oppgave. Den øvrige halvdel av kommunene fører tilsyn på forventet nivå, ca 10% av byggesakene, og de sender inn rapporter som gir grunnlag for vår oppfølging. Det finnes store forskjeller mellom kommunene. Alle store kommuner driver tilsyn. For å bidra til at kommunene kommer igang med tilsyn, er holdt 12 kurs/seminarer om tilsyn for grupper av kommuner rundt i landet.

Overordnet resultatmål 2: Sikre helse- og miljøvennlige boliger og bygg

Arkitektur og estetikk

Temaveileder om Grad av utnytting er utarbeidet og vil bli trykket i begynnelsen av 2006. Etaten vil i samarbeid med Miljøverndepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet utarbeide opplegg for informasjon til brukerne.

Miljø og helse

Farlige stoffer

BE har deltatt i en nyopprettet ekspertgruppe under EU-kommisjonen som vil påse at det utvikles standardiserte metoder for å teste utlekking om emisjon av farlige stoffer fra byggevarer. BE har også bistått forurensningsmyndighetene i deres arbeid med å få til frivillig utfasing av bromerte flammehemmere i isolasjonsmaterialer av plast.

Avfall

BE har fulgt forurensningsmyndighetenes arbeid med å innføre et sentralt krav til avfallsplan i byggesaker, og forsøkt å medvirke til at dette virkemiddelet også stimulerer til redusert avfallsproduksjon- ikke kun miljømessig forsvarlig håndtering av avfallet som oppstår. BE har fremskaffet representative erfaringstall på hvor store avfallsmengder som oppstår ved nybygging i dag.

Innemiljø

Arbeidet med å oppdatere kunnskapsbasen Hus og Helse ble påbegynt i 2005. Kunnskapsbasen inneholder ni temaer. Fem av temaene er oppdaterte. Dette gjelder fukt, bygningsutforming, byggematerialer, ventilasjon og drift. Arbeidet med å oppdatere de tre temaene problemet, helse og byggeprosessen forutsettes gjennomført i 2006.

Lyd

Det er gjennomført en undersøkelse med sikte på å framskaffe retningslinjer for prosjektering av lydforhold i undervisningsrom med hovedvekt på skolelandskap / store romløsninger. Prosjektet har omfattet en gjennomgang av diverse litteratur og artikler, undersøkelse blant rådgivere og ved å innhente opplysninger fra andre land.

Bærekraftig bygging

Arbeidet med utarbeiding av en temaveileder om Bærekraftig bygging ble påbegynt i 2005 og fullføres i 2006. Temaveilederen skal danne grunnlaget for å fastsette riktige kvalitetsmål for bærekraftig utvikling og hvordan disse skal bekreftes i prosjekterings- og utførelsesfasen.

Miljøegenskaper til byggevarer

Husbanken, Statens Bygningstekniske Etat, Statsbygg, Forsvarsbygg og NCC har vært med på å finansiere utviklingen av ECO-product i 2005. ECOproduct er en metode for å fremskaffe opplysninger om ulike bygningsprodukters miljøegenskaper.

Sikkerhet

Konstruksjonssikkerhet

Resultatene fra arbeidet om sikkerhet i større bygninger med tanke på katastrofescenarier, eks. ekstraordinære laster som f.eks. terrangrep, er formidlet videre til DSB og til Politeiets sikkerhetstjeneste, PST. Vi vil følge opp arbeidet med å vurdere nødvendige tiltak, bl.a. innenfor standardisering. Resultatene vil også kunne inngå som ledd i større satsning om samfunnsikkerhet.

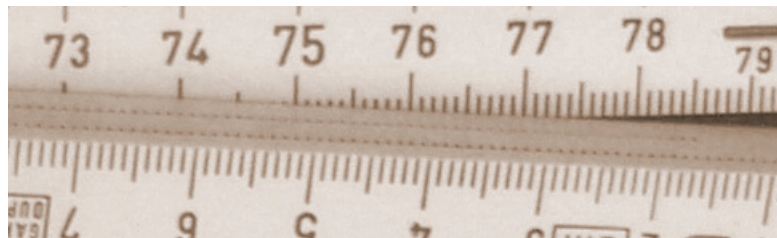
Naturpåkjenninger

Vi har fulgt Klima 2000-programmet gjennom deltagelse i styringsgruppen, i faggrupper og ved finansiering. Hovedmålet med

programmet er å vurdere mulige klimaendringer og deres virkning på det bygde miljø. Programmet vil fremskaffe kunnskap som byggenæringen bør ta hensyn til ved klimaendringer, f.eks i form av sterkere vind og nedbør, og vil være retningsgivende for bedre forskrifter og standarder som vil tilrettelegge for at byggverk får riktig kvalitet og oppnår forventet levetid. Programmet utgir egne rapporter. Klima 2000 er planlagt slutført i 2006.

Vi har fått kartlagt hvordan ulike offentlige regelverk ivaretar sikkerheten mot skader fra ekstreme naturlaster på personer og materielle verdier. I tillegg til selve kartleggingen er det gjort et første forsøk på å sammenligne sikkerhetsnivåene.

Vi har i 2005 deltatt i en arbeidsgruppe nedsatt av NVE hvor man har sett på akseptabel sikkerhet i fareområder knyttet til vassdrag. Her har målet bl.a vært å gi klare regler for håndtering av arealplaner og byggesaker som innbefatter flomområder og områder med fare for kvikkleireskred. Arbeidet vil resultere i forslag til forbedringer i veiledere, retningslinjer og regelverk som omhandler arealplanlegging og utbygging i fareområder. Her har revidering av NVE's retningslinje om arealbruk og sikring i flomutsatte områder stått sentralt. Arbeidsgruppen leverer sin rapport i begynnelsen av 2006.

Brannsikkerhet

Byggforsk har på oppdrag fra BE laget et forslag til "Dokumentasjon av brannsikkerhet - veiledning for kommunalt tilsyn". Forslaget bearbeides videre i BE med sikte på utgivelse i 2006. Hovedformålet med veiledningen er å beskrive hva en brannteknisk prosjektering på strateginivå (brannsikkerhetsstrategi) skal inneholde. Kommunen vil dermed få et grunnlag for å gjennomføre faglig tilsyn, samtidig som de ansvarlig prosjekterende vil få en oversikt over hva som forventes.

BE deltar i arbeidet med revisjon av norsk standard NS 3901 Risikoanalyse av brann i byggverk. BE følger også andre standardiseringskomiteer innenfor brann, som CEN TC 127. Arbeidet videreføres i 2006.

Vi ha deltatt i Landbrukets brannvernkomité, og deriblant arbeidet med å utvikle veiledningsmateriale innen brannsikkerhet i landbruksbygninger. Det gjennomføres i tillegg et prosjekt som ser på muligheten for vanntåke som slukkemiddel.

Sammen med DSB, Husbanken og Sosial- og helsedirektoratet har BE deltatt i en tverrfaglig arbeidsgruppe som har som mål å bedre brannsikkerheten i boliger for personer med pleie- og omsorgsbehov. Det er gjennomført en kartlegging av status i kommunene i 2005. Et opplæringsprogram som omfatter bl.a. opplæring av helsepersonell er utviklet og tilbys alle kommunene. DSB og BE gjennomførte høsten 2005 en landsdekkende seminar-runde hvor hovedtemaet var sikkerhet i omsorgsboliger. Vel 1000 personer deltok på seminarene.

BE deltar sammen med DSB i en styringsgruppe for et større prosjekt om mobile eller lett flyttbare vanntåkeanlegg som gjennomføres ved SINTEF NBL as. Hovedmålsettingen med dette prosjektet er å etablere mer kunnskap om hvilken effekt mobile og lett flyttbare vanntåkeanlegg har på brannsikkerheten i omsorgsboliger og vurdere kost/nytte-effekten opp mot bolig-sprinkleranlegg og evt. andre tiltak. Del 1 av prosjektet er gjennomført i 2005. Arbeidet videreføres i 2006.

for perioden 2005-2007 sammen med Sosial- og helsedirektoratet, DSB, Sjøfartsdirektoratet, Utdanningsdirektoratet, Statens vegvesen, SFT, Forsvarsdepartementet og Kultur- og kirke-departementet. Strategiplanen bygger på erfaringer fra den tverr-departementale "Handlingsplan 1997 - 2002 - forebygging av ulykker i hjem, skole og fritid". Strategiplanen tar også utgangspunkt i arbeid som allerede foregår på feltet og avløser handlingsplanen.

BE har deltatt i standardiseringskomiteen som utarbeider standard for bruk av sikkerhetsglass i bygninger. Arbeidet slutføres i 2006.

Bygningstekniske installasjoner

Utvendige vann- og avlopsanlegg

Tilrettelegging for vedtak om at tekniske krav til VA-anlegg skal inn i teknisk forskrift ble ferdigstilt i 2005. Grunnlaget for veiledningstekst er utarbeidet i samarbeid med representanter fra næringen og kommunene. Arbeidet slutføres første halvdel av 2006.

Saniteranlegg

Vannskader representerer den største skadeutbetaling i bygninger etter brannskader. BE deltar i arbeidet med å begrense slike skader gjennom samarbeide med og støtte til Vannskadekontoret som drives av Byggforsk. BE har også i 2005 støttet arbeidet i Vannskadekontoret. Vannskadekontoret utgir en egen årsrapport.

Overordnet resultatmål 3:

Flere universelt utformede boliger og bygg

I 2005 er det nedlagt en betydelig innsats fra etatens side på området universell utforming. Satsingen er knyttet opp til regjeringens politikk om å sikre gode levekår for alle og til den gjeldende handlingsplanen for universell utforming for viktige samsfunnsområder.

BE har samarbeidet med Husbanken om informasjonsprogrammet om universell utforming i byggsektoren. Programmet vil gå over like mange år som regjeringens handlingsplan, dvs fram til 2009.

Det er utviklet en kommunikasjonsstrategi som verbal og visuell plattform for arbeidet mot ulike målgrupper. Innsalg av universell utforming skal være lyst og lett - nyskapende, smart, samsfunnsbevisst og lønnsomt.

I samarbeid med Deltasenteret er det utviklet idékonsept og grunnlag for utarbeidelse av et introduksjonskurs som kan benyttes av ulike aktører. Modulene lages slik at man kan arrangere informasjonsmøter og kurs fra en halv time til halv dag.

Sikkerhet ved elementskorsteiner

Etter oppdrag fra departementet har vi sammen med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap gitt Norges brannvernforening mandat for en omfattende uavhengig undersøkelse om sikkerheten ved skorsteiner. Rapporten som forelå i 2005 konkluderte med at riktig monterte skorsteiner ikke innebar fare for sikkerheten. Rapporten ga videre anbefalinger for bygnings- og driftskontroll og om informasjon til publikum. Sammen med en klarere ansvarsfordeling mellom bygningsmyndigheten og brannvernmyndighetene og et nært samarbeid med feiernes organisasjoner er anbefalingene fulgt opp.

Sikkerhet i bruk

Ulykker er et stort folkehelseproblem som medfører et betydelig antall skadede og drepte hvert år. Statlige myndigheter med ansvar på området har gått sammen om å gi ut en strategiplan om forebygging av skader og ulykker. Etaten har deltatt i utarbeidelsen av strategiplanen for forebygging av skader og ulykker

Modulene vil blant annet bli lagt ut på vår internettside. I regi av informasjonsprogrammet er det også blitt utviklet en egen internettside : www.be.no/universell, med blant annet informasjon om regelverket knyttet til tilgjengelighet, fotobase på gode løsninger, samt henvisninger til andre relevante nettsteder. For å dyktiggjøre bransjen i universell utforming er det satt igang utvikling av etter- og videreutdanning innen området. Foreløpig foreligger det en skisse for et 10-poengskurs innen bygg og uteområder, hvor det legges opp til et samarbeid mellom senter for etter- og videreutdanning ved NTNU og Senter for etter- og videreutdanning ved Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) ved Ås . Det legges også vekt på å ha et samarbeid med bransjen i utvikling og markedsføring av tilbudet.

I regjeringens handlingsplan er det flere departementer og underliggende etater og direktorat som har tiltak innen området bygg og uteområder.

I regi av informasjonsprogrammet ble det derfor i april arrangert en ambisjonskonferanse med sikte på å utveksle erfaringer mellom departementene og informere om informasjons-programmet. Deltakerne ble informert om vår internettside og invitert til å komme med nyheter og fagstoff.

Som et annet tiltak under regjeringens handlingsplan det foreslått innføring av universell utforming i teknisk forskrift. Endringen vil komme på høring samtidig som den øvrige høringen på endringer i teknisk forskrift.

Det er i regi av Standard Norge satt igang et arbeid med å utvikle en egen norsk standard på tilgjengelighet til og i bygg. Arbeidet støttes økonomisk av Husbanken og Statens bygningstekniske etat. Det er i løpet av året blitt laget et utkast til standard som vil bli behandlet i Husbanken og BE før den går til offentlig høring.

Andre oppgaver

Byggekostnader og bygningslovutvalget

I 2005 ble det igangsatt et femårig program for reduserte byggekostnader i samarbeid mellom departementet og byggenæringens organisasjoner.

BE har hatt en aktiv rolle gjennom informasjonsformidling og aktiv bistand til programledelsen innen enkelte prosjekter og ved formidling av kontakter og den kunnskap vi regelmessig får fra andre land. Vi har fått utarbeidet en statusrapport om overgang til elektronisk forretningsdrift i BAnæringen med synspunkter på videre aktiviteter og koordinering som er spilt inn til programmet.

Internt har hensynet til regelverk og administrative rutiner knyttet til plan- og bygningslovgivningen sett i relasjon til kostnader hatt særlig vekt.

Vi har påbegynt arbeide med vurdering av byggekostnader integrert i vårt utviklingsarbeid, kravsetting og kunnskapsformidling, også når det gjelder andre regelverk og forhold og deres innvirkning på kostnadene.

Forholdet mellom byggekostnader og livsløpskostnader og utvikling av aktørenes kompetanse på dette området videreføres gjennom satsing på FDV kompetanse i offentlige bygg i 2006.

BE har bistått Bygningslovutvalget også i den avsluttende fasen med en rekke egne utredninger og innspill.

I juni 2005 fremla Bygningslovutvalget sin andre delutredning Mer effektiv bygningslovgivning II som har forslag til nye byggesaksbestemmelser i en ny plan- og bygningslov. Utvalget foreslo å beholde dagens system i hovedtrekkene, men en del nye endringer er foreslått. Bl.a. foreslo de å innføre en byggeteknisk nemnd og gjøre godkjenningsordningen obligatorisk. Kommunal- og regionaldepartementet sendte juli 2005 utredningen på høring og vi har bidratt med informasjon i presentasjonsrunden. Departementet mottok omlag 160 høringsuttalelser. I den anledning ga BE en omfattende høringsuttalelse hvor etaten gikk grundig inn på de fleste temaene som utvalget tok opp i utredningen og også gitt bistand til andre om avklaring av enkelte av utvalgets anbefalinger. Den videre oppfølgingen av utvalgets tilrådinger følges opp i 2006 i nært samarbeid med departementet etter egen plan

Kjennskap til regelverksfunksjon

Det forventes at etaten har oversikt over hvordan reglene fungerer i praksis. Vi må fortsette arbeidet med å skaffe oss solid og sys-

tematisk innsikt.

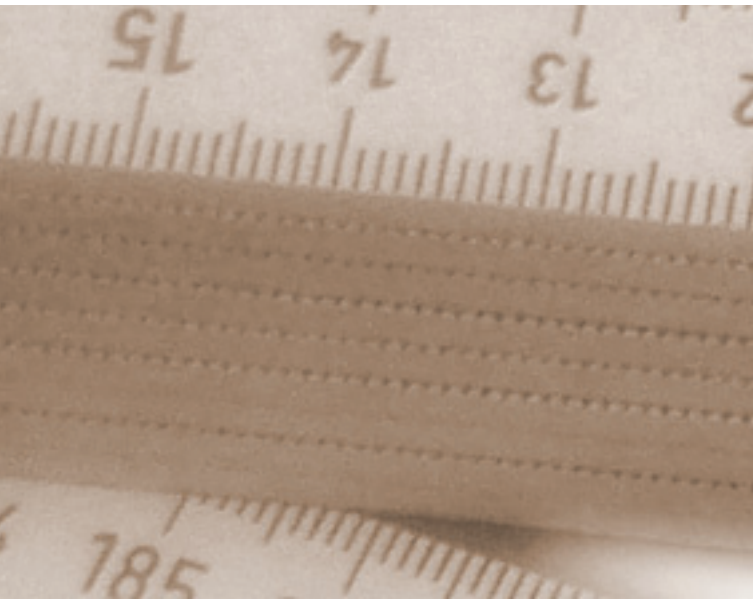
Kommune- og bransjeundersøkelser.

Vi har god oversikt over hvordan reglene fungerer i praksis. Tett kontakt med kommuner, næringsorganisasjoner, godkjente foretak og årlig brukerundersøkelse gir oss systematisk innsikt i hvordan reglene fungerer i bransjen og kommunene. Resultatene av BE's løpende brukerundersøkelser vil gi grunnlag for hvilke tiltak som kan gjøres for å oppnå ytterligere forbedringer av byggesaksprosessen gjennom kunnskap om

- saksvolum
- sakstyper
- behandlingstid
- søknads- / meldingskvalitet
- ytterligere muligheter for effektivisering
- kommunenes tilsynsaktivitet
- hvor langt implementeringen av ByggSøk er kommet i kommunen og næringen
- utviklingstrekk

Brugerundersøkelsen er utgitt som en egen rapport.

Til tross for at tidsfristene for kommunal saksbehandling i stor grad overholdes er det ytterligere rom for effektivisering. Mellom 30-40 % av søknader og meldinger er så mangelfulle at de ikke

kan behandles slik de blir fremlagt for kommunene.

Våre undersøkelser viser at omkring halvparten av kommunene ikke driver med tilsyn. Av kommuner som driver tilsyn er aktiviteten forholdsvis høy, med tilsyn i omkring 9-10% av antall byggesaker. Det er blant de mindre og mellomstore kommunene en finner kommuner som ikke har kommet i gang med tilsyn. Ressurser og fagkompetanse er faktorer som begrenser tilsynsaktiviteten. Veiledning og kurs for å heve kompetansen om tilsyn har vært høyt prioritert.

Modernisering, effektivisering og forenkling i offentlig sektor

Målet er at brukerne skal få likeverdige tjenester av god kvalitet tilpasset deres individuelle behov. Service er en integrert del av virksomheten og vesentlig i all kommunikasjon mellom etat og bruker. Arbeidsmåte og serviceinnstilling følger de mål som er dokumentert i en egen serviceerklæring.

Vi skal være et døgnåpent forvaltningsorgan. IKT tas i bruk for å nå målet. Innenfor arbeidstiden økes tilgjengelighet og service for brukerne også på mer tradisjonelle måter.

Effektiv og målrettet bruk av informasjons- og kommunikasjons-teknologi er et integrert virkemiddel i all oppgaveløsning. Et overordnet mål for IKT-bruk er at den skal støtte opp om at elektronisk tjenesteyting skal bli hovedløsningen for forvaltningens samhandling med brukerne, og at elektronisk saksbehandling skal bli det normale og like akseptert som papirbaserte løsninger. Disse prinsippene konkretiseres gjennom utvikling og drift av etatens satsning på elektronisk plan- og byggesaksbehandling (ByggSøk).

En koordinert IKT-politikk er viktig for å oppnå gevinster både for innbyggere og det offentlige. Det vil kreve økt samhandling og harmonisering på flere områder. BE har vært aktive gjennom deltagelse og ved innspill til overordnet IKT politikk og elektroniske tjenester spesielt rettet mot næringen.

Regelverket skal oppfattes positivt av brukerne. Det gjøres ved rutiner, holdninger, informasjon, veiledning og regelverksforenkling, basert på nært kjennskap til brukernes behov. Informasjonsarbeidet reguleres av en informasjonsplan. Vi skal gjennom åpenhet og åpne prosesser gi tillit i markedet for at regelverksutviklingen tar hensyn til alle behov med minst mulig byråkrati og kortest mulige beslutningsveier

Innføring av miljøledelse i statlige virksomheter

Et internt handlings- og utviklingsprogram for miljøstyring, Grønnere BE, ble avsluttet i 2004. Resultatene ga en økt miljøbevissthet i virksomheten og førte til endringer i prioriteringer bl. a i innkjøpsarbeidet. Vi har imidlertid en utfordring i å formalisere og dokumentere de elementer som gir målbar effekt i rutiner og prosedyrer som gjøres kjent for alle.

Målloven

Egen rapport er oversendt Språkrådet, og viser for 2005 en bedring i forhold til 2004. På de fleste områder er mållovens krav tilfredsstilt gjennom de tiltak som er gjennomført i 2005:

- et eget nynorsknummer av tidsskriftet Benytt ble gitt ut
- BE ga ut en melding i HO-serien i 2005. Denne var på nynorsk og ga 100 % nynorsk på dette produktområdet.

Noen tørre tall

I løpet av 2005 behandlet vi 1973 inn- og utgående brev som fordelte seg på 463 forskjellige saker. I tillegg ble det registrert 15 563 journalførte dokumenter i godkjenningsordningen for foretak. Ved utgangen av 2005 hadde 13 033 foretak sentral godkjenning og det er en nettoøkning på 976.

En temaveiledning ble gitt ut og vi har sendt ut en pressemelding og 42 nyheter er presentert på vår hjemmeside. Tidsskriftet vårt, Benytt, kom ut med fire utgaver og bladet distribueres nå til om lag 17 000 mottakere.

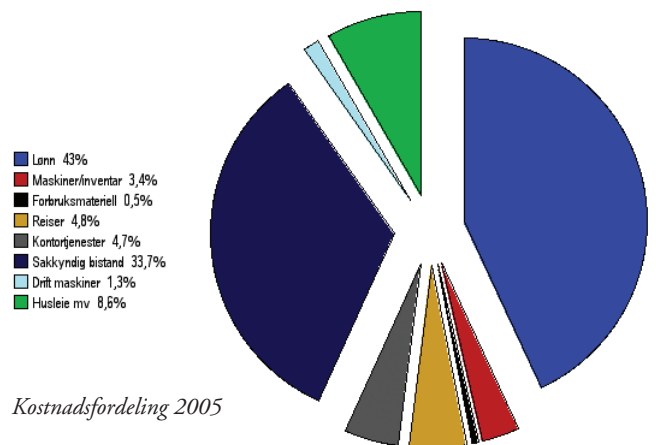
I løpet av året har vi bidratt med om lag 130 foredrag og undervisningsinnlegg for andre arrangører i tillegg til vårt eget arrangement, BEdagene, som samlet ca 300 sentrale byggesaksbehandlere. Denne økte informasjonssatsningen gjenspeiler økt aktivitet rundt ByggSøk og informasjonsprogrammet for universell utforming samt flere tilsynskurs for kommuner.

Vi var ved årsskiftet 48 ansatte og sykefraværet i etaten var i 2005 på 9,2 %. Det er ikke et tilfredsstillende resultat, og representerer en økning på 1,7 prosent fra 2004. Etaten arbeider med sykefravær og arbeidsmiljøspørsmål som en inkluderende arbeidslivsvirksomhet i nært samspill med bedriftshelsetjeneste. Formelle grep i arbeidsmiljøsammenheng er utvikling av organisasjonen og opprettelse av Arbeidsmiljøutvalg fra 2006. En større arbeidsmiljøundersøkelse ble gjennomført på høsten, og oppfølgingen av denne fortsetter i 2006.

Økonomi

Den økonomiske totalrammen for virksomheten i Statens bygningstekniske etat var i 2005 på 42,2 millioner kroner. Inntektene våre fra godkjenningsarbeidet var på 14,2 millioner kroner, noe som gir en egeninntjening på 34 %. Sentral godkjenning skal være selvfinansierende, og dette året kostet ordningen 14,3 millioner kroner. Ordningen ble derfor gjort opp med god balanse for 2005.

Etaten har en egenart med en begrenset bemanning og er derfor helt avhengig av sakkyndig bistand, bl.a. fra forskningsmiljøene. I 2005 var utbetalingene til slik bistand på til sammen 14,5 millioner kroner, en kostnad som ville blitt betydelig høyere om vi skulle utført det samme arbeidet internt med utvidet personale. Fra 2006 vil de delene av disse kostnadene som gjelder forskning og utvikling (FoU) bli konkretisert i en egen budsjettpost.

Kostnadsfordeling 2005

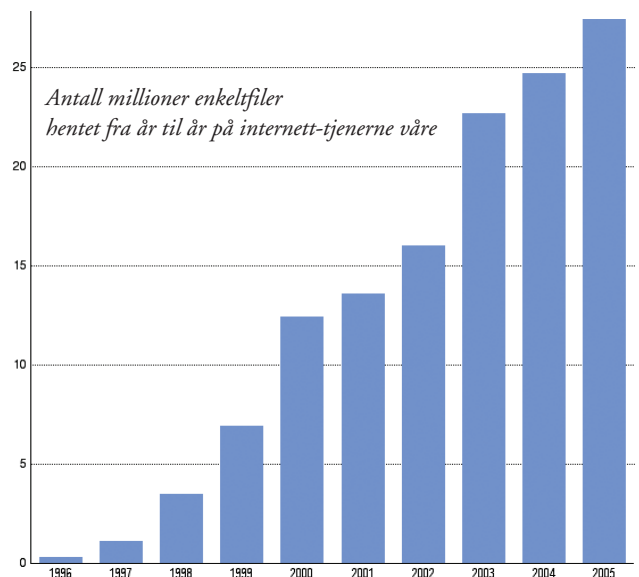
Likestilling

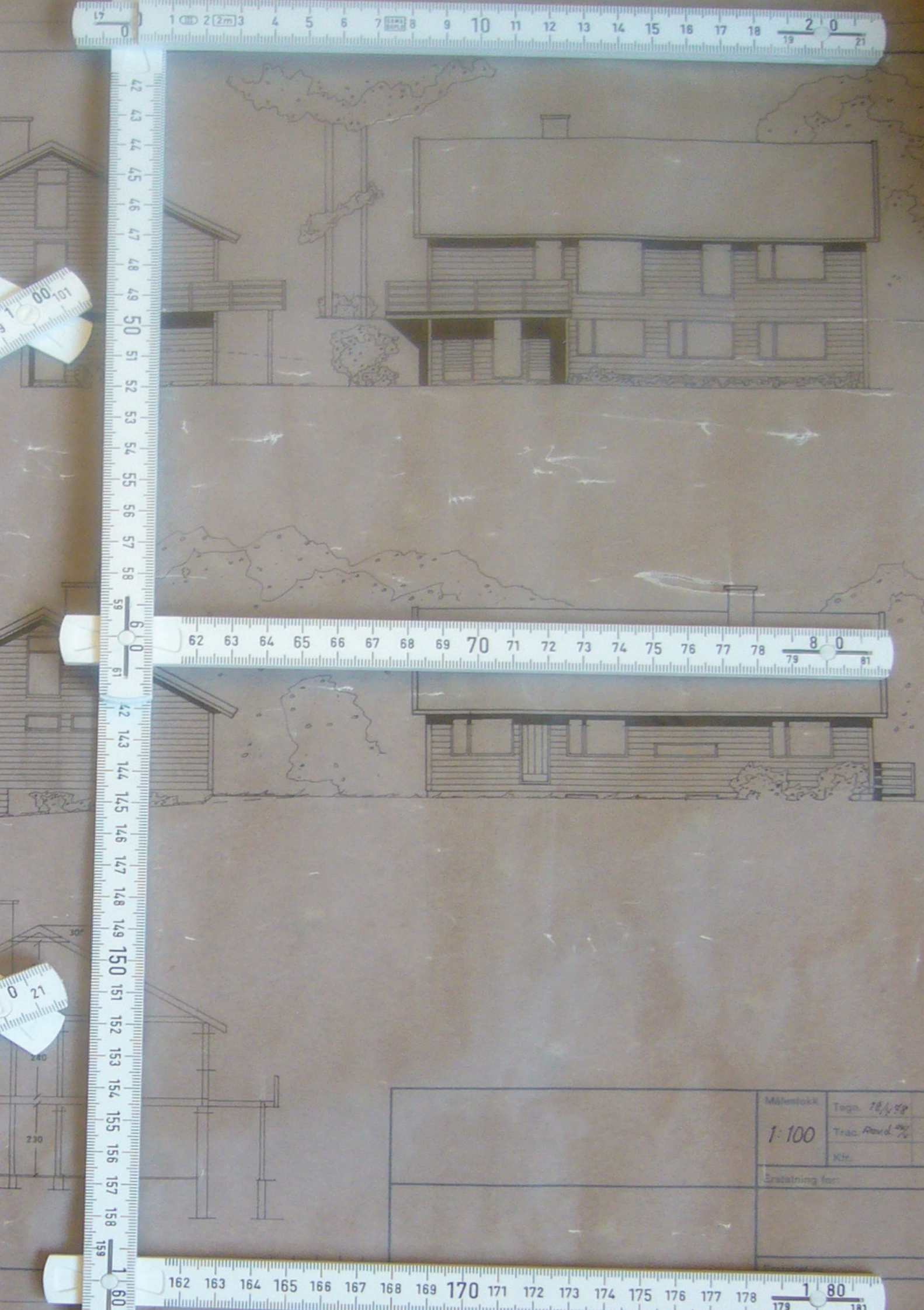
Etaten har en god balanse mellom kjønnene i alle stillingskategorier. En historisk betinget likestillingsmessig ubalanse i ledergruppen ble gjennom nytilsetting bedret i 2004. Ved utløpet av 2005 er kvinneandelen i ledergruppen på 25 %.

Statens bygningstekniske etat på internett

Bruken av internett for å informere til og kommunisere med kundene våre viser også år kraftig vekst. Nettsidene våre hadde i 2005 ca 2,3 millioner treff (enkeltfiler hentet) hver måned i gjennomsnitt.

Vi har i 2005 videreført investeringer i nettverk og teknologi for å skape et stabilt og sikkerhetsmessig forsvarlig driftsmiljø for etatens satsning på elektronisk plan- og byggesak gjennom ByggSøk.

Målestokk	Tegn. 18/1/58
1:100	Trac. Rand. 2%
	Kfr.
Ersattning for:	